

YTTRANDE
2021-08-23
Dnr S2021/04587

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande SOU 2021:37

Betänkandet SOU 2021:37 Stärkt rätt till personlig assistans

Dnr S2021/04587

Sammanfattning

Kalmar kommun är generellt positiv till betänkandets förslag.

Förslagen om förstärkt stöd vid sjukvårdande insatser bedöms bidra till stärkt patientsäkerhet och förbättrad kvalitetssäkring samt riskförebyggande arbete. Kalmar kommun ser mycket positivt på förslaget att behov av hälso- och sjukvårdinsatser ska medräknas som personlig assistans.

Avseende nya grundläggande behov instämmer Kalmar kommun i bedömning och förslag, och ser positivt på den förskjutning till förebyggande stöd som framkommer, samt tydligheten och avgränsningen i vad som utgör det grundläggande behovet.

Vidare är Kalmar kommun odelat positiv till ett schabloniserat föräldraavdrag, som bedöms förbättra rättssäkerhet och förutsägbarhet. Kommunen bedömer att förslaget om Ventilen kan vara ett av betänkandets svåraste bedömningsområden för myndighetsutövare, och anser att tillämpningen särskilt behöver följas upp.

Kalmar kommun motsätter sig att kommunala medel förflyttas till regionerna. I Kalmar län är det kommunerna, inte regionen, som har ansvar för hemsjukvården och är de som finansierar hälso- och sjukvårdsinsatser inom LSS-insatser samt personlig assistans.

Slutligen befarar Kalmar kommun att tidsperspektivet för den nya lagens ikraftträdande den 1 januari 2023 kan vara för kort. Kalmar kommun anser visserligen att den nya lagen behöver träda ikraft snabbt, men bedömer också att det är ett kort tidsperspektiv för förberedelser av en ny lagstiftning.

9 Ett förstärkt stöd vid behov av sjukvårdande insatser

9.4.1 Behov av en lagstiftning som tydliggör hälso- och sjukvårdens roll och ansvar vid egenvård

Kalmar kommun instämmer i att tydliggörande behövs och ställer sig bakom förslaget om lagstiftning för egenvård.

9.4.2 Lagens syfte, innehåll och tillämpningsområde

Kalmar kommun delar utredarens bedömning om att patientsäkerheten stärks av tydligare bestämmelser.

9.4.3 Definitioner

Kalmar kommun ser positivt på definitioner och regleringar avseende hälso- och sjukvårdsåtgärder samt egenvård.

9.4.4 Vem som får göra en egenvårdsbedömning

Kalmar kommun instämmer i förslaget.

9.4.5 Patientmedverkan och information

Förslaget är i enlighet med Kalmar kommuns uppfattning.

9.4.6 Inget förslag på nya regler som bryter sekretess och tystnadsplikt mellan hälso- och sjukvården och den som hjälper den enskilde med egenvården

Kalmar kommun instämmer i bedömningen att de regler som finns i nuvarande lagstiftning är tillräckliga.

9.4.7 Bedömningen av om en åtgärd kan utföras som egenvård

Kalmar kommun är positiv till förslaget och de beaktanden som ligger till grund för bedömningen.

9.4.8 Samverkan när den enskilde behöver hjälp att utföra egenvården av någon som gör detta i sin yrkesutövning

Kalmar kommun ser positivt på den tydlighet som förslaget är tänkt att resultera i, samt det riskförebyggande som förslaget innebär.

9.4.9 Skriftlig planering när den enskilde behöver hjälp att utföra egenvården av någon som gör detta i sin yrkesutövning

Kalmar kommun ställer sig bakom förslaget om skriftlig planering, för patient-säkerhet och systematiskt kvalitetsarbete.

9.4.10 Tydliggörande av att vissa uppgifter ska dokumenteras i patientens journal

Kalmar kommun delar utredarens förslag om tydliggörande avseende dokumentation.

9.4.11 Ansvar för instruktioner och rådgivning när den enskilde behöver hjälp att utföra egenvården av någon som gör detta i sin yrkesutövning

Kalmar kommun ser ansvaret för instruktion och råd som mycket väsentlig och tillstyrker förslaget.

9.4.12 Uppföljning när den enskilde behöver hjälp att utföra egenvården av någon som gör detta i sin yrkesutövning

Kalmar kommuns uppfattning är att uppföljning och dokumentation av egenvården bidrar till systematiskt kvalitetsarbete.

9.4.13 Socialstyrelsen får i uppdrag att föreskriva hur egenvård ska beaktas i vårdgivarens systematiska patientsäkerhetsarbete

Ytterligare tydliggörande bidrar till systematiskt kvalitetsarbetet, vilket Kalmar kommun ställer sig bakom.

9.5 Nödvändiga förändringar i patientlagen

Kalmar kommun tillstyrker tillägg till patientlagen.

9.6.1 Hjälp med egenvård i LSS-verksamhet ska endast få ges under vissa förutsättningar

Förutsättningarna för egenvård är av stor betydelse och Kalmar kommun står bakom förslagen.

9.6.2 Hälso- och sjukvården ska informeras om skada eller risk för skada har inträffat vid egenvård

Kalmar kommun anser att förslaget är viktigt för kvalitetssäkring.

9.6.3 Krav på rutiner för egenvård

Kalmar kommun instämmer med utredaren, att det finns ett behov av strukturerat arbetssätt i frågor som rör egenvård.

9.6.4 Inget krav på försäkring när hjälp ges med egenvård av en personlig assistent

Kalmar kommun ser i likhet med utredaren inte behov av särskild försäkring vid hjälp med egenvård från personlig assistent.

9.7 Krav att redovisa rutiner för egenvård i samband med ansökan om tillstånd

Kalmar kommun ser positivt på kravet, då det minskar risken för mindre seriösa aktörer att få tillstånd.

9.8 Hälso- och sjukvården ska ta särskilda hänsyn när vård ska ges till personer med stora och varaktiga funktionsnedsättningar

Kalmar kommun ställer sig positiv till förslaget.

9.9 Förstärkt rätt till personlig assistans för personer som har behov av sjukvårdande insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen

Kalmar kommun instämmer till fullo att behov av hälso- och sjukvårdsinsatser ska beaktas och ingå i assistansen.

9.10.1 Inget förslag om utökad anmälnings- eller uppgiftsskyldighet

Kalmar kommun delar utredarens bedömning.

9.10.2 Fördröjd omprövning när en överenskommelse om sjukvårdande insatser upphört att gälla

Kalmar kommun har inget att erinra mot förslaget.

9.10.3 Inget förslag om förändrad möjlighet till omprövning av gynnande beslut enligt LSS

Kalmar kommun instämmer i att kommunernas uppföljningsansvar ska vara tillräckligt för att säkerställa att enskilda får de insatser de har behov av.

9.11 Inget förslag om förändrad möjlighet till omprövning av gynnande beslut enligt LSS

Kalmar kommun bedömer att det finns behov av snabbt ikraftträdande, men också att det är kort tid för spridning av ny lagstiftning och de rutiner, överenskommelser med mera som behöver förberedas innan införandet av ny lagstiftning.

10 Nya grundläggande behov

10.3 En omstart behövs – annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade upphävs

Kalmar kommun ställer sig bakom upphävande av grundläggande behovet *annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade*.

10.4.1 Behov av stöd för att förebygga vissa beteenden och minska risken för skador till följd av sådana beteenden blir ett nytt grundläggande behov

Kalmar kommun instämmer i bedömning och förslag, och ser positivt på den förskjutning till förebyggande stöd som framkommer. Det finns också i beskrivningen en tydlighet och avgränsning i vad som utgör det grundläggande behovet.

10.4.2 Behov av kontinuerligt stöd som föranleds av medicinsk problematik blir ett nytt grundläggande behov

Kalmar kommun ställer sig helt bakom förslaget och vill särskilt lyfta fram utredarens viktiga budskap, att den enskildes medverkan inte är ett krav vid hjälpåtgärderna.

10.4.3 Kvalificerat motiverande eller vägledande stöd ska bedömas som en del i det grundläggande behov som det avser att tillgodose

Kalmar kommun instämmer i förslaget. Kommunen bedömer dock att detta nya grundläggande behov är det som kommer att vara svårast att bedöma vid myndighetsutövningen.

10.5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Kalmar kommun bedömer att det finns behov av snabbt ikraftträdande, men också att det är kort tid för spridning av ny lagstiftning, samt inhämtande av kunskap för att tolka de nya grundläggande behoven vid bedömningar under handläggning.

11 Ett avgränsat och mer rättssäkert föräldraavdrag

11.3 Vårt vägval – Schablon och reglering i författning istället för kunskapsstöd eller riktlinjer

Kalmar kommun delar utredarens bedömning att en schablon förbättrar rättssäkerhet och förutsägbarhet.

11.4 Vissa stödbehov ska beaktas i sin helhet – utan att något föräldraavdrag görs

Kalmar kommun ställer sig bakom förslaget.

11.5 Föräldraavdraget schabloniseras

Kalmar kommun ser förslaget som väsentligt och är odelat positiv.

11.6 Ventilen – Hänsyn till det enskilda barnets situation

Kalmar kommun bedömer att förslaget om Ventilen kan vara ett av betänkan-
dets svåraste bedömningsområden för myndighetsutövare. Kalmar kommun
instämmer vidare med utredaren att barnets bästa är ett förhållandevist oprecist
bedömningskriterium.

Kalmar kommun instämmer dock med utredaren att det behöver tydliggöras
var i utredningsprocessen enligt LSS, som barnets bästa ska utredas och till-
styrker förslaget om Ventilen.

11.7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Kalmar kommun bedömer att det finns behov av snabbt ikraftträdande, men
också att det är kort tid för spridning av ny lagstiftning.

12 Konsekvenser av utredningens förslag

12.1.1 Antaganden om att fler personer beviljas personlig assistans

Kalmar kommun är tveksam till om omfördelningen från andra insatser till
personlig assistans blir så stor att exempelvis behovet av korttidsvistelse mins-
kar.

12.2.2 Särskilt om konsekvenser för barn med funktionsnedsättning

12.2.3 Konsekvenser för anhöriga

Utredaren lyfter fram att barn med stora stödbehov vid bättre tillgång till per-
sonlig assistans kommer ges större förutsättningar till frigörelse från föräldrarn-
a, samt att anhöriga i högre utsträckning får avlastning.

Kalmar kommun ser möjligheter till dessa positiva konsekvenser, men även
risker om det är föräldrarna som utför assistansen i hög grad. I händelse av en
sådan utveckling kommer även efterfrågan på korttidsvistelse att vara hög, om
föräldrar både har föräldraskapet samt arbetar med sitt barn i en högre ut-
sträckning än tidigare, som en följd av ändrad lagstiftning.

12.3.2 Kommunernas utgifter minskar

Kalmar kommun instämmer i att kommunernas minskade kostnader troligtvis
är överskattade.

12.3.3 Regionernas utgifter ökar

Kalmar kommun motsätter sig att kommunala medel förflyttas till regionerna. I
Kalmar län är det kommunerna som har ansvar för hemsjukvården, och är de

som finansierar hälso- och sjukvårdsinsatser inom LSS-insatser samt personlig assistans.

12.10 Förslag om uppföljning och utvärdering av förslagen

Kalmar kommun ställer sig bakom de förslag till uppföljning och utvärdering som framgår i kapitlet.